

Til lovforslag nr. L 87 og L 88. Betænkning afgivet af Miljø- og Planlægningsudvalget den 17. maj 1989

Betænkning

over

I. Forslag til skovlov

II. Forslag til lov om ændring af lov om lens, stamhuses og fideikommisgodsers samt de herhen hørende fideikommiskapitalers overgang til fri ejendom

Udvalget har behandlet lovforslagene i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til miljøministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har endvidere modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Danmarks Naturfredningsforening,
 Danske Husmandsforeninger,
 Dansk Skovforening,
 De danske Landboforeninger,
 Det Grønne Kontaktudvalg,
 Friluftsrådet og
 Tolvmandsforeningerne.

Der af miljøministeren og af to mindretal stillet ændringsforslag til det under I nævnte lovforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Ad I. Forslag til skovlov.

Miljøministeren har i forbindelse med dette lovforslag fremhævet,

- at skovloven er en erhvervslov, der sigter mod en bæredygtig udvikling af skovbrugs-erhvervet, hvor der er balance mellem benyttelsen og beskyttelsen af skovenes mange forskellige værdier,
- at det er regeringens politik at øge skovarealet væsentligt,

- at ministeren lægger vægt på, at også løvskovsarealet bevares og udbygges. Med skovlovens virkemidler kan de samlede naturgenopretningsbestrebelse understøttes, og

- at skovene skal dyrkes med henblik på både at forøge og forbedre træproduktionen og varetage landskabelige, naturhistoriske, kulturhistoriske og miljøbeskyttende hensyn samt hensyn til friluftslivet.

Miljøministeren har givet tilsagn om, at spørgsmålet om hegning af skov vil indgå i arbejdet med revisionen af naturfredningsloven.

Miljøministeren har oplyst,

- at spørgsmålet om udvidet adgang i skovene vil blive taget op i forbindelse med revisionen af naturfredningsloven,
- at den foreslåede ordning om tilskud til fremme af løvskov bygger på et dynamisk princip. Det vil sige, at ordningen understøtter, at der til stadighed etableres nye bøge- og andre løvskovskulturer, der med tiden udvikles til gamle bevoksninger, der udgør en værdifuld del af det danske landskab. Det er hensigten at understøtte en langsigtet bæredygtig udvikling, således at det ikke bliver nødvendigt at indføre generelle restriktioner mod hugst, som i øvrigt i det lange løb ikke vil fremme

- løvskoven, da skovejerne på denne måde ikke vil blive tilstrækkelig tilskyndet til at etablere nye bevoksninger,
- at tilskud til fremme af løvskov ikke vil blive givet i tilfælde, hvor skovejeren ikke foretager de nødvendige foranstaltninger for beskyttelse af den eksisterende løvskov. Hvis en ejer således ønsker at afdrive eksisterende løvskov på en skovdrifts- eller naturmæssigt uforsvarlig måde, vil der ikke blive ydet støtte efter ordningen,
 - at løvskovsordningens betydning for løvskovenes udvikling i de kommende årtier vil kunne ses af de kommende skovtællinger fra Danmarks Statistik,
 - at sikring af værdifuld naturskov og bevaringsværdige gamle løvtræbevoksninger i statsskovene gennem driftsplanlægningen fremover vil blive opprioriteret. For andre skove vil sikringen kunne ske ved egentlig fredning efter naturfredningsloven, frivillig fredning og tilskud efter skovloven samt tilskud og opkøb efter naturforvaltningsloven,
 - at beskyttelsen af løvskovbryn og egekrat i skovloven vil sikre en betydelig del af de tilbageværende danske naturskove. Ministeren har fremhævet, at der i alle nyere driftsplaner for statsskovene udlægges såvel ydre som indre skovbryn, der varierer under hensyn til egnskarakteristiske forhold, og
 - at Skov- og Naturstyrelsen vil blive anmodet om at undersøge, om den kortlægning af værdifulde gamle naturskovarealer, som Danmarks Geologiske Undersøgelse har udarbejdet i 1987 vedrørende statsskovene, skal fortsætte for så vidt angår de øvrige skove.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af miljøministeren og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget stillede ændringsforslag.

Et *mindretal inden for flertallet* (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) kan tilslutte sig SF's ændringsforslag i forvisning om, at miljøministeren vil fastsætte retningslinjerne med

en rimelig afvejning mellem størrelsen af tilskuddet til nyplantningsarealet og hele skovens areal og tilstand. Det forudsættes, at skovejeren gøres bekendt med retningslinjerne på forhånd, og at der ikke efter ydelsen af tilskud kan fremsættes nye krav til ejeren.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis, Venstres og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af miljøministeren stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men har dog stillet ændringsforslag nr. 2-6, 9-11, 14-16 og 18 og kan stemme for miljøministerens ændringsforslag nr. 19 og 20.

KVR-regeringens forslag til skovlov er desværre et alt for tydeligt bevis på, at borgerlige regeringer får bureaukratiet til at vokse og embedsretten til at avancere. Flere og flere reguleringer kommer til i en sådan grad og i et sådant tempo, at stigningen i den offentlige styring strangulerer de økonomiske frihedsrettigheder og individets beslutningsret. Ansvar forflygtiges på en sådan måde, at den private ejendomsret ikke nyder nogen form for beskyttelse under den borgerlige regering. Retten til at drive sin virksomhed efter sit eget hoved undergraves systematisk, ved at man over alt sætter spærrebomme op for den uhindrede erhvervsudøvelse og lige adgang til arbejde.

Når skovejerne klager over en øget risiko for unødigt forringelse af skovtilstanden som følge af de ændrede regler om fredskov, så svarer man fra den borgerlige regerings side, at der blot er tale om en mere smidig form for administration med henblik på at forbedre ejendomsstrukturens tilstand. Skovloven illustrerer på forfærdende vis den borgerlige regerings socialistiske marchretning, idet alle miljøløve har fået et socialistisk sigte, medens de økonomiske frihedsrettigheder lægges ganske øde og magten kastes over i embedsmændenes favn. Skovloven bærer desværre i alt for høj grad præg af, at regeringen har ladet sig styre af diverse mil-

jøforeninger såsom Det Grønne Kontaktudvalg, den botaniske forening »URT«, Friluftsrådet, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Greenpeace og Noah, medens Dansk Skovforenings og Tolvmandsforeningernes indsigelser ikke er blevet hørt, uagtet at det er medlemmerne af de sidstnævnte to foreninger, som betaler via deres produktion for de andres miljøflipperi.

Fremskridtspartiet er principielt enig i lovens formål om at bevare og værne de danske skove, og at der skal ske en forøgelse af skovarealet og skovproduktiviteten. Fremskridtspartiet er imidlertid meget betænkelig ved den kraftige opprioritering af miljøhensyn, som er sket i lovforslaget. Denne ændring af skovloven kan man kun betragte som en trussel mod et lønsomt privat skovbrugserhverv. Vi havde hellere set en noget mere effektiv opprioritering af egentlig vedproduktion og produktion af andre skovprodukter. Sådanne produktionshensyn har hidtil ikke lagt hindringer i vejen for varetagelse af miljømæssige hensyn.

Mindretallet har stillet nogle ændringsforslag til lovforslaget, hvor vi bl.a. har peget på det uheldige i, at man generelt lader egekrat omfatte af fredskovspligten. En egentlig inddragelse af nye områder burde i stedet ske i form af fredninger. Fremskridtspartiet er også imod den nye udformning af § 7, som i princippet forbyder udstykning af fredskovspligtige arealer. Denne skærpede udstykningsbestemmelse indebærer en øget risiko for en forringelse af selve skovtilstanden i de perioder, hvor et skovdistrikt udsættes for et ekstraordinært økonomisk pres. Det kan f.eks. ske ved et generationsskifte. Vi mener, at miljøministerens forslag er helt urimeligt og stridende imod almindelig retsopfattelse, når en ejendom f.eks. efter bestemmelsen kan blive pålagt fredskovspligt som følge af nogle forhold på en naboejendom.

Fremskridtspartiet har også ønsket at forhøje den procentandel af skovens arealer, der må dyrkes med juletræer og pyntegrønt i omdrift, fra 10 til 15 pct. I 1988 var produktionsværdien for pyntegrønt 170 mio. kr. i private skove og 13 mio. kr. i offentlige skove. Produktionsværdien for juletræer var i 1988 230 mio. kr. i private

skove og 7 mio. kr. i offentlige skove. Dyrkning af juletræer og pyntegrønt i kort omdrift er således en meget væsentlig indtægtskilde for de private skovejere. Indtægterne fra denne produktion har bl.a. gjort det muligt for de private skovejere at tage langsigtede hensyn i forbindelse med vedproduktion. Juletræs- og pyntegrøntproduktionen giver i øvrigt en ganske pæn eksportindtægt til Danmark, og via disse indtægter er de private skovejere i stand til at brødføde kontrollanterne i Skov- og Naturstyrelsen og skovdistrikterne, der på samme måde som en ixodes ricinus (skovflåt) lever af det private skovbrug med deraf følgende farer for økonomiske infektionssygdomme og kontrollantsyge. Det er også derfor, at mindretallet har stillet ændringsforslag nr. 14 til § 30 i lovforslaget, efter hvilket man i princippet kan få adgang til oplysninger af enhver art i en sådan grad, at man nærmest kriminaliserer hele den private skovsektor.

Denne meget uheldige kriminalisering af hele skovbrugserhvervet går igen i de foreslåede straffebestemmelser, hvor Fremskridtspartiet mener, at disse kun bør kunne anvendes i forbindelse med forsætlige overtrædelser af loven. Det er også uheldigt, at den administrative klageadgang er blevet indskrænket, idet vi mener, at afgørelser, som f.eks. er truffet af Skov- og Naturstyrelsen eller statsskovdistrikterne, bør kunne påklages til miljøministeren.

Endelig skal Fremskridtspartiet gøre opmærksom på, at forslaget til den nye skovlov indeholder en yderligere begrænsning i adgangen til at opdele skovejendomme eller frasælge dele af disse. Der kan således ved en restriktiv administration gennemføres en yderligere begrænsning i skovbrugets beredskab.

Den nye skovlov løser ikke problemet med generationsskiftet, og vi må erkende, at regeringens politiske initiativer på dette område slet ikke viser forståelse for nødvendige sammenhænge mellem de forskellige ministeriers lovprogrammer. Skatteministeriet, Miljøministeriet og Landbrugsministeriet, der hver især er meget vigtige for den danske skovpolitik, har endnu ikke ønsket at koordinere indsatsen med henblik på at sikre et godt skovbrug med de sta-

bile virksomheder, som er af meget stor betydning for den langsigtede produktion.

Et tredje mindretal (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af miljøministeren under nr. 1, 7, 8, 19 og 20 stillede ændringsforslag samt de af Fremskridtspartiet stillede ændringsforslag under nr. 2-6, 9-11, 14, 16 og 18.

Ad. II. Forslag til lov om ændring af lov om lens, stamhuses og fideikommisgodsders samt de herhen hørende fideikommiskapitalers overgang til fri ejendom.

Miljøministeren har for så vidt angår dette lovforslag overvejet muligheden for yderligere forenkling af lensafløsningsloven, således at miljøministeren får hjemmel til at notere de majoratsnoterede skovejendomme som samlede, faste ejendomme i henhold til udstykningslovens § 1 og at give ministeren hjemmel til at ophæve lensafløsningslovens § 5, når denne samnotering er gennemført. Ændringerne har imidlertid vist sig at være så omfattende, at det lovtæknisk ikke vil være muligt at stille disse som ændringsforslag til nærværende lovforslag.

Ministeren vil derfor fremsætte et lovforslag i næste folketingsår.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Ændringsforslag

til

I. Forslag til skovlov

Af *miljøministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

Til § 1

1) I *stk. 1, nr. 4*, ændres »god skovdrift« til: »god og flersidig skovdrift«.

Af et *mindretal* (FP), tilltrådt af et *mindretal* (CD):

Til § 3

2) I *stk. 1* udgår nr. 8.

Til § 7

3) Paragraffen udgår.

Til § 11

4) Efter *stk. 1* indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 2*. Hvis særlige grunde taler derfor, kan miljøministeren tillade, at reglen i *stk. 1* fraviges.«

Til § 12

5) Paragraffen affattes således:

»§ 12. Miljøministeren kan tillade udstykning af fredskovspligtige arealer med henblik på oprettelse af nye selvstændige skovejendomme eller til sammenlægning med anden skovejendom.«

Til § 13

6) Ordene »og § 12« udgår.

Af *miljøministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

Til kapitel 3

7) Overskriften affattes således:

»God og flersidig skovdrift«.

Til § 15

8) I *stk. 1* affattes 1. pkt. således:

»Ved god og flersidig skovdrift tilstræbes, at skovene dyrkes med henblik på både at forøge og forbedre træproduktionen og varetage landskabelige, naturhistoriske og miljøbeskyttende hensyn samt hensyn til friluftslivet.«

Af et *mindretal* (FP), tiltrådt af et *mindretal* (CD):

9) I *stk. 2* ændres »10 pct.« til: »15 pct.«.

Til § 16

10) *Stk. 2* udgår.

Til § 17

11) *Stk. 2* udgår.

Stk. 3-6 bliver herefter *stk. 2-5*.

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (S og KRF):

Til § 19

12) I *stk. 1* ændres »fremme af løvskov« til: »fremme og beskyttelse af løvskov«.

Til § 20

13) Ordene »regler om tilskudsordningens gennemførelse og administration« ændres til: »regler om tilskudsordningens gennemførelse og administration, herunder at tildeling af støtte kan gøres betinget af beskyttelse af den eksisterende løvskov efter retningslinier, der fastsættes af miljøministeren«.

Af et *mindretal* (FP), tiltrådt af et *mindretal* (CD):

Til § 30

14) Paragraffen affattes således:

»§ 30. Ejeren eller brugeren af en ejendom, hvorpå der er skov eller fredskovspligtigt areal, skal efter anmodning fra Danmarks Statistik give de for en erhvervsstatistik nødvendige oplysninger om forholdene på ejendommen.

Stk. 2. Miljøministeren kan i ganske særlige situationer afledt af en begrundet mistanke om misbrug af tilskud efter løvskovsstøtteordningen m.v. kræve oplysninger om forholdene på ejendommen, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, der har betydning for lovens administration.«

Af et *mindretal* (FP):

Til § 31

15) Efter *stk. 3* indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Ejeren eller brugeren af en ejendom kan indbringe de under *stk. 1* og *2* anførte påbud for domstolene.«

Af et *mindretal* (FP), tiltrådt af et *mindretal* (CD):

Til § 35

16) Paragraffen affattes således:

»§ 35. Miljøministeren kan henlægge sine opgaver og beføjelser efter loven til Skov- og Naturstyrelsen eller statsskovdistrikterne.

Stk. 2. Afgørelser, som er truffet af Skov- og Naturstyrelsen eller statsskovdistrikterne, kan indankes for miljøministeren til endelig afgørelse.«

Af miljøministeren, tiltrådt af et flertal (udvalget med undtagelse af FP og CD):

Til § 41

17) I *stk. 3* ændres »11 medlemmer« til: »12 medlemmer«, og »Danmarks Naturfredningsforening« ændres til: »Danmarks Naturfredningsforening (2 medlemmer)«.

Af et *mindretal* (FP), tiltrådt af et *mindretal* (CD):

Til § 43

18) I *stk. 1* ændres »Med bøde straffes den, der« til: »Med bøde straffes den, der forsætligt«.

Af miljøministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 45

19) I *stk. 2, nr. 2*, ændres »lov nr. 6 af 7. januar 1977« til: »lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 1977«.

20) I *stk. 2, nr. 3*, ændres »lovbekendtgørelse nr. 250 af 23. maj 1984« til: »lov nr. 250 af 23. maj 1984«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Med ændringsforslaget præciseres, at skovloven tager sigte mod, at skovene dyrkes med henblik på både at forøge og forbedre træproduktionen og varetage landskabelige, naturhistoriske, kulturhistoriske og miljøbeskyttende hensyn samt hensyn til friluftslivet.

Til nr. 2

Forslagsstilleren finder det uheldigt, at man generelt lader »egekrat« omfatte af fredskovs-pigten. En egentlig inddragelse af nye områder bør i stedet ske i form af en egentlig fredning.

Til nr. 3

Ændringsforslaget skal ses på baggrund af, at forslagsstilleren finder miljøministerens forslag helt urimeligt og stridende imod almindelig retsopfattelse. F.eks. kan en ejendom efter bestemmelsen blive pålagt fredskovspligt som følge af nogle forhold på en naboejendom. Miljøministerens lovforslag vil kunne få vidtrækkende indflydelse på retstilstanden på naboejendomme i en sådan grad, at retssikkerheden er truet.

Til nr. 4-6

Forslagsstillere ns ændringsforslag skal ses på baggrund af, at forslagsstilleren er meget betænkelig ved miljøministerens lovforslag, der reelt betyder, at man forbyder udstykning af fredskovspligtede arealer. Disse skærpede udstykningsbestemmelser indebærer en risiko for en unødigt forringelse af skovtilstanden f.eks. i perioder, hvor et skovdistrikt udsættes for ekstraordinære likviditetsmæssige pres, hvilket ofte er tilfældet ved et generationsskifte. I sådanne tilfælde vil det ofte være tvingende nødvendigt med et frasalg af en skovdel, for at man i det hele taget kan fortsætte med hovedejendommen.

Til nr. 7

Ændringsforslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 1 til § 1, stk. 1, nr. 4.

Til nr. 8

Med ændringsforslaget præciseres, at god skovdrift er en dyrkningsform, der tager sigte mod, at der udvikles sluttet skov af højstammede træer, og det skal ske på en sådan måde, at der samtidig tages betydeligt hensyn til de ikke-produktionsorienterede interesser, der også er snævert knyttet til de danske skove, f.eks. landskabsæstetik, naturhistorie, kulturhistorie, miljøbeskyttelse og friluftsliv.

Til nr. 9

Ændringsforslaget skal ses på baggrund af, at i 1988 var produktionsværdien for pyntegrønt 170 mio. kr. i private skove og 13 mio. kr. i offentlige skove. Produktionsværdien for juletræer var samme år 230 mio. kr. i private skove og 7 mio. kr. i offentlige skove. Det er således helt klart, at dyrkning af juletræer og pyntegrønt er en meget væsentlig indtægtskilde for især de private skovejere. Økonomisk og beskæftigelsesmæssigt er der her tale om en meget vigtig produktion, der bl.a. på grund af den forholdsvis korte produktionstid kan tilføre skovvirksomhederne fordele, som gør det muligt også at tage langsigtede hensyn i forbindelse med vedproduktion. En stor del af pyntegrøntproduktionen går bl.a. til eksport.

Det er værd at bemærke, at en givtig dyrkning af juletræer og juletræspynt er med til at brødføde kontrollanterne i Skov- og Naturstyrelsen og skovdistrikterne, der som en ixodes ricinus lever af det private skovbrug med deraf følgende fare for økonomiske infektionssygdomme.

Til nr. 10

Ifølge ministerens bemærkninger til § 16 skal denne ses som et supplement til fredninger efter naturfredningsloven. Det må derfor være rimeligt, at spørgsmålet indgår i selve aftalen under stk. 1.

Til nr. 11

Den generelle fredning af egekrat er helt ny og af ret så vidtgående karakter. Fredning af

egekrat bør omfattes af de almindelige fredningsregler med fuld erstatning.

Til nr. 12 og 13

Løvskovens og især bøgeskovens tilbagegang kan blive ganske voldsom. Eksempelvis er mindst 50 pct. af bøgeskoven over 80 år. Ændringsforslagene er derfor ment som en præcisering af hensigten i formålsparagraffen i relation til beskyttelse af den ældre løvskov og som en lovhjemmel for ministeren til at gribe regulerende ind i adriften af den.

Miljøministeren fastlægger retningslinjerne snarest muligt og senest ½ år efter lovens ikrafttræden.

Til nr. 14

Forslagsstilleren finder det mere naturligt, at den statistiske opgave placeres under Danmarks Statistik, som i forvejen er det offentliges statistikproducent, i stedet for som foreslået hos miljøministeren.

Forslagsstilleren finder endvidere miljøministerens forslag alt for uklart formuleret, idet ministerens forslag i princippet giver adgang til, at oplysninger af enhver art kan fordres udleveret. I miljøministerens bemærkninger til lovforslaget taler man om forskellige og konkrete forhold uden nærmere at præcisere, hvad disse går ud på. Det er dog åbenbart, at miljøministerens påbud slet ikke står i forhold til paragraffens formål, og derfor har forlagsstilleren ændret og konkretiseret oplysningskravet således, at der skal være en begrundet mistanke om misbrug af tilskud efter løvskovsstøtteordningen for at kunne kræve oplysninger om forholdene på en ejendom, herunder om de økonomiske og regnskabsmæssige forhold, der har betydning for lovens administration.

Til nr. 15

Forslagsstillerens ændringsforslag giver ejeren eller brugeren af en skovejendom mulighed for at indbringe de under § 31, stk. 1 og 2, anførte påbud for en domstol.

Til nr. 16

Ændringsforslaget konkretiserer, hvilke institutioner ministeren kan henlægge sine beføjelser til.

Den af ministeren foreslåede begrænsning i klageadgangen er principielt uacceptabel. Administrative afgørelser fra institutioner under et ministerium bør som et led i det almindelige parlamentariske system altid kunne påklages til den ansvarlige minister. Ændringsforslaget åbner mulighed herfor med et nyt stk. 2.

Til nr. 17

Med ændringsforslaget forøges Naturfredningsforeningens repræsentation i Skovrådet fra 1 til 2 medlemmer. Herefter vil Skovrådet komme til at bestå af 13 medlemmer.

Med ændringsforslaget bliver »skovbrugsside« og »natur-/friluftsside« ligeligt repræsenteret i Skovrådet.

Til nr. 18

Forslagsstilleren mener, at generelle straffebestemmelser kun bør anvendes i forbindelse med forsætlige overtrædelser af loven, hvilket også bedre passer til det moderne skovbrug med flere af hinanden uafhængigt ansatte.

Til nr. 19 og 20

Der er tale om en korrektion.

Ahlmann-Ohlsen (KF) fmd. Ole Bernt Henriksen (KF) Rønholt (KF)

Svend Erik Hovmand (V) Hanne Severinsen (V) Knud Lind (FP) Marianne Jelved (RV)

Lis Noer Holmberg (CD) Glønborg (KRF) Helen Beim (S) Dorte Bennedsen (S)

Erik Holst (S) Helge Mortensen (S) Henning Nielsen (S) Trøjborg (S)

Margrete Auken (SF) nfm. Leif Hermann (SF)